

Kudde of (on-)gemakkelijke voorspelbaarheid?

R. Baljon *

In de jaren 40 en 50 van de vorige eeuw schreef Isaac Asimov zijn eerste drie delen van de beroemde reeks Foundation. Kern van zijn boeken is het feit dat de sociale wetenschappen ook mathematisch te calculeren zijn. Met andere woorden, sociale onvoorspelbaarheid is wiskundig te berekenen naar voorspelbaarheid. Dat uitgangspunt leidt ertoe dat je op basis van data over sociaal gedrag beleid kan maken. Zo kan de Efteling inmiddels voorspellen hoeveel bezoekers er op welke dag gaan komen, rekening houdende met weersvoorspellingen, vakantiedagen, et cetera. Want ze houden dat al sinds hun opening bij. En wij maar denken dat wij dat zelf bepalen. Zie de files op Tweede Paasdag naar de meubelboulevards. We zijn gewoon kuddedieren.

Zo weten wij ook dat we met elk wondcongres weer zo'n 1400 deelnemers gaan ontvangen. En dat er gemiddeld zo'n veertig bedrijven in de Expozaal staan. Die voorspelbaarheid leidt ook tot onzekerheidsreductie, en dat is prettig, zonder daarbij arrogant te worden. Maar soms zie je ook de 'kop in het zand' gedrag. Eigenlijk weten we het wel, maar denken we dat het aan ons voorbij gaat, of mij niet zal raken. Zie bijvoorbeeld ons congres-thema: 'Verbinden naar de toekomst'. Hoe gaan we met de toenemende zorgkloof de zorg nog leveren? Dagelijks ondervinden we al de krapte op de arbeidsmarkt en vissen we met gelikte campagnes in de lege vijver van beschikbaar zorgpersoneel. En vanuit dat gedachtegoed zie je nieuw beleid ontstaan om de kudde in de juiste beweging te krijgen. Passende zorg: met andere woorden, we gaan echt niet meer alles leveren. Of reablement: met andere woorden, wat kan je vooral zelf zonder hulp. Recentelijk waren er ook al voorbeelden hoe thuiszorgorganisaties steunkousen en oogdruppelen niet meer gaan leveren. Met goede instructie en hulpmiddelen kan de zorgvragende burgen het zelf. En met succes. Of kunnen we onbenut personeel gaan aanboren, zoals acteur en presentator Eric Corton recentelijk deze stap wilde gaan maken, maar belemmerd werd door allerlei regeltjes. De voorspelbaarheid van de zorgkloof is ongemakkelijk en als we geen duidelijke keuzes maken rennen we als een kudde lemmingen op het (zorg-)ravijn af. En trouwens, ik voorspel dat we ook massaal weer in de zon gaan bakken met te weinig bescherming. Veel leesplezier en tot ziens op ons congres op 26 november aanstaande. En vergeet alstublieft niet om je goed in te smeren.

René Baljon

Voorzitter WCS Kenniscentrum Wondzorg.

